

**Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківський національний університет мистецтв
імені І. П. Котляревського**

**Театральний факультет
Кафедра майстерності автора та режисури театру анімації**

**РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ
(ТЕАТРАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧОЇ) ПРАКТИКИ**

Освітній ступінь	бакалавр
Галузь знань	02 Культура мистецтво
Спеціальність	025 Сценічне мистецтво
Освітня програма	Акторське мистецтво драматичного театру; Акторське мистецтво театру ляльок
Статус освітнього компонента	обов'язковий

Харків 2024

Розробник:

Наталія ШАПОВАЛОВА, старша
викладачка кафедри майстерності
актора та режисури театру анімації.

_____ 20 ____ р.

(підпис)

Наталія Шаповалова
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Гарант освітньої програми:

Юлія ЩУКІНА, завідувачка
Кафедри театрознавства,
Кандидатка мистецтвознавств,
доцентка

_____ 20 ____ р.

(підпис)

Юлія Щукіна
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри майстерності актора та режисури театру анімації, протокол № 28 від 24 червня 2024 р.

Проведено експертизу програми навчальним відділом.

Програму розглянуто та схвалено на засіданні науково-методичної ради ХНУМ, протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робочу програму з дисципліни «Театрально-ознайомча практика» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно; Акторське мистецтво театру ляльок». Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати бакалаври відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Театрально-ознайомча практика», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень.

1.1. Метою практики є розширення і поглиблення фахової обізнаності студентів, уміння орієнтуватись у виробничому циклі роботи над виставою, сприяння розвитку аналітичного мислення, уміння користуватися набутими знаннями в навчанні та практичній роботі.

Завдання дисципліни:

- ознайомлення з театральним-виробничим процесом підготовки вистави в учбовому або професійному театрі;
- ознайомлення з усіма складовими компонентами на всіх етапах підготовки і випуску вистави;
- ознайомлення з репертуарною політикою учбового або професійного театру;
- ознайомлення з вибраними виставами учбового або професійного театру;
- застосування та закріплення набутих у процесі навчання фахових знань та умінь, що сприяє формуванню навичок роботи у професійному колективі;
- підготовка письмового звіту про практику;
- захист практики.

Здобувачі вищої освіти мають *знати*:

- особливості театрального-виробничого процесу підготовки вистави в учбовому або професійному театрі;
- структуру організації;
- правила технічної безпеки;
- правила внутрішнього розпорядку організації;
- етапи підготовки і випуску вистави;

Здобувачі повинні *уміти*:

- застосовувати і закріплювати набуті у процесі навчання фахові знання та уміння;
- аналізувати узагальнювати, оцінювати інформацію щодо перебігу підготовки вистави;
- розвивати навички аналізу переглянутої вистави;
- оформлювати отриману інформацію в науковому стилі із застосуванням професійної термінології та списком використаної літератури.

Керівник практики організовує проходження практики, здійснює постійний контроль за роботою практикантів, надає допомогу у виконанні завдань програми практики, консультує з творчо-виробничих питань, контролює ведення щоденників, підготовку необхідної для звіту документації, складає індивідуальні характеристики, які містять дані про якість виконання програм практики, ставлення студентів до праці, особисті здібності, тощо. Практика відбувається без відриву від навчального процесу.

Захист практики відбувається на засіданні кафедри.

Студент має:

- повідомити у звіті (письмово та усно) про виконану роботу;
- надати індивідуальний щоденник практики;
- надати відгук керівника практики на роботу практиканта (останній може бути написаний на всю групу практикантів або окремо на кожного з них);
- дати відповідь на запитання комісії.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**
ОПІ:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері сценічного мистецтва із застосуванням теорій та методів мистецтвознавства, театральної педагогіки, психології творчості, культурології.

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки. СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів (акторськовиконавськими, хореографічно-пластичними, музично-вокальними) при створенні сценічного твору.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.

СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).

СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

СК15. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН05. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.

ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації).

ПРН08. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.

ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.

ПРН11. Організувати, планувати та провадити сценічну діяльність.

ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.

ПРН15. Знати основні закони психології творчості.

ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефаківцям.

ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПРН 18. Проводити професійну діяльність у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.

Форми та технології навчання.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують аудиторні практичні заняття. Форма та технологія навчання передбачає перегляд вистав, пошукову роботу, практичну роботу.

Опис «Навчальної (театрально-ознайомчої) практики»

Курс - 1

Семестр – 2

Кількість кредитів ECTS - 6

Самостійна робота - 180

Форма підсумкового контролю

Залік – 2

Програма «Навчальної (театрально-ознайомчої) практики» (2 семестр)

Тема 1. Постановка задач, мети та завдання практики.

Тема 2. Театрально-виробничий процес підготовки вистави.

Тема 3. Етапи підготовки і випуску вистави.

Тема 4. Обговорення предмету дослідження.

Тема 5. Знайомство з історією обраного предмету дослідження (театру).

Тема 6. Знайомство зі структурою, адміністративним, художньо-керівним, акторським та технічним складом театру.

Тема 7. Репертуарна політика театру.

Тема 8. Перегляд вистави. Визначення теми, ідеї, особливостей режисерського пошуку, візуального рішення, акторського існування.

Тема 9. Перегляд вистави. Визначення теми, ідеї, особливостей режисерського пошуку, візуального рішення, акторського існування.

Тема 10. Перегляд вистави. Визначення теми, ідеї, особливостей режисерського пошуку, візуального рішення, акторського існування.

Тема 11. Перегляд вистави. Визначення теми, ідеї, особливостей режисерського пошуку, візуального рішення, акторського існування.

Тема 12. Перегляд вистави. Визначення теми, ідеї, особливостей режисерського пошуку, візуального рішення, акторського існування.

Тема 13. Перегляд вистави. Визначення теми, ідеї, особливостей режисерського пошуку, візуального рішення, акторського існування.

Тема 14. Оформлення звіту про проходження практики.

Тема 15. Підготовка до презентації проєкту та захисту.

Тема 16. Презентація проєкту. Захист.

Система оцінювання

Оцінювання здійснюється за 100-бальною рейтинговою шкалою ЄКТС та національною шкалою оцінювання.

Поточний контроль – (індивідуальне та фронтальне усне опитування, письмове опитування, есе, презентації, реферативні повідомлення, перегляди практичних аудиторних та творчих робіт, поточний тестовий контроль).

Підсумковий контроль – написання звіту практики та захист практики з урахуванням накопичених балів поточного контролю.

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
75-81	Добре	C
64-74	Задовільно	D
60-63	Задовільно	E
35-59	Незадовільно	FX
1-34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань

90–100–А–відмінно - Звіт про проходження практики і щоденник практики оформлені у відповідності до вимог і подані до захисту у визначений кафедрою термін; звіт містить елементи новизни, має практичне значення; здобувач оволодів навиками дослідної роботи: збору інформації, аналізу, формулювання висновків; приймав активну участь у репетиційному процесі; проявив високий рівень набутих в процесі навчання фахових знань; відповідь студента на питання членів комісії вичерпна.

82–89–В–добре - Програма практики розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру; недостатньо використані у процесі аналізу матеріали звітності; мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту, щоденника; здобувач на захисті продемонстрував добрі знання, відповів на запитання членів комісії.

74–81–С–добре - Мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту та щоденника; допущені граматичні та стилістичні помилки; мають місце неточності; на захисті здобувач продемонстрував задовільні знання; відповіді на запитання членів комісії неточні або неповні.

64–73–D-задовільно - Звіт про проходження практики та щоденник практики оформлені з численними помилками або не у повному обсязі, на захисті здобувач проявив повне незнання, не зумів задовільно відповісти на поставлені запитання членів комісії.

60–63–E–задовільно - здобувач допустив суттєві помилки при практичних завданнях виробничої практики, неспроможний дати пояснення; звітні документи оформлені з помилками; оцінка керівника з практики та характеристика свідчать про низький рівень володіння знаннями, уміннями та компетенціями.

35–59–FX–незадовільно (з можливістю повторного складання) - звіт подано керівникові на перевірку з порушенням термінів; оформлення звіту не відповідає вимогам; зміст звіту не розкрито.

0–34–F–незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) - відсутні звітні документи: звіт, щоденник з практики та характеристика.

Розподіл балів (за максимальними значеннями) та послідовність їх накопичення за результатами самостійної роботи

<i>Кількість балів за видами завдань по семестрах</i>	
2-й семестр	
<i>Завдання</i>	<i>Бали</i>
Знайомство та вивчення театрального-виробничого процесу підготовки вистави.	20
Знайомство з історією обраного предмету дослідження (театру), зі структурою, адміністративним, художньо-керівним, акторським та технічним складом театру.	20
Знайомство з репертуарною політикою театру.	10
Перегляд вистав. Визначення теми, ідеї, особливостей режисерського пошуку, візуального рішення, акторського існування.	50
Усього	100

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Політика навчальної дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам Положення Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «Про академічну

добročесність» http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/PolozhennyaAkademDobroc_hesnist.pdf та «Кодексу академічної добročесності Харківського

Рекомендована література:

1. Барба Е. Паперове каное: путівник по театральній антропології: Пер. з англ. Микола Шкарабан. Львів: Літопис, 2001. 286 с.
2. Барнич М. Майстерність актора: техніка «обману»: навч. посіб. вид. 2-е випр. та доп. Київ : Ліра-К, 2016.
3. Барнич М. Психотехніка актора. Майстер-клас: монографія. – К. : Вид-во «Пінзель», ФОП Рябчий І. С., 2018.
4. Бодрова Т. Виробничо-практична підготовка студентів до діяльності у сфері мистецької освіти: актуальні аспекти / Т. О. Бодрова // Наукові записки. – Серія: Педагогічні науки. – Вип. 197, 2021. – С. 63-67.
5. Довлетова С. Особливості роботи над інсценованим твором. Актуальні проблеми музичного та театального мистецтва: мистецтвознавство, педагогіка та виконавство // Матеріали науково-методичної конференції. Вип. 3. Харків: ХДІМ, 2001. С. 181-185.
6. Довлетова С. До проблеми самостійної роботи студента над роллю у курсовій виставі. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти // Збірник наукових праць. Вип. 8. Київ, 2002. С. 274-277.
7. Інютчкін О. Специфічні особливості елементів професійної техніки актора театру анімації. Культура України. 2011. № 33. С.12-16.
8. Лобанов А.П. Школа майстерності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Харків: Федорко, 2012. 68 с.
9. Мар'яненко, І.О. Сцена, актори, ролі. К. : Мистецтво, 1964. 290 с.
10. Паві П. Словник театру. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 639 с.
11. Рубінський О. Методичні принципи виховання актора Харківської школи лялькарів. Культура України. 2010. №30. С. 136 -147.
12. Фесенко С. Особливості виховання актора-лялькаря. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти, 2018. №51. С. 192-208.
13. Фесенко С. Школа лялькаря: від тренінгу до образу з лялькою / Посібник. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. 2019.